

10-1-2541

การศึกษาความชอบหรือพึงพอใจรูปแบบของธงยางอนามัยในกลุ่มหญิงบริการทางเพศ

สมชัย นิรุตติศาสตร์

คำ เจริญพรระบูร

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/jdm>

Part of the [Demography, Population, and Ecology Commons](#)

Recommended Citation

นิรุตติศาสตร์, สมชัย and เจริญพรระบูร, คำ (2541) "การศึกษาความชอบหรือพึงพอใจรูปแบบของธงยางอนามัยในกลุ่มหญิงบริการทางเพศ," *Journal of Demography*. Vol. 14: Iss. 2, Article 3.

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/jdm/vol14/iss2/3>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Demography by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

การศึกษาความชอบหรือพึงพอใจรูปแบบของถุงยางอนามัย ในกลุ่มหญิงบริการทางเพศ

นพ. สมชัย นิรุตติศาสตร์*

นพ. ดำรง เจริญประยูร*

จากหลักฐานในปัจจุบันยืนยันได้ว่า การใช้ถุงยางอนามัยเป็นวิธีการป้องกันที่มีประสิทธิภาพที่สามารถลดอัตราเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และโรคมุมิคุ้มกันบกพร่อง (AIDS) การรณรงค์ส่งเสริมเพื่อให้ใช้ถุงยางอนามัยจึงเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของโครงการป้องกันโรคมุมิคุ้มกันบกพร่อง

กลุ่มประชากรเป้าหมายสำคัญที่สุดในการรณรงค์ส่งเสริมเพื่อให้ใช้ถุงยางอนามัยกลุ่มหนึ่งคือกลุ่มหญิงบริการทางเพศ ซึ่งมีโอกาสเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ และการแพร่เชื้อสู่บุคคลอื่นและสังคมได้ง่าย แต่ข้อมูลที่จะนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการรณรงค์ส่งเสริมให้หญิงบริการทางเพศพึงพอใจที่จะใช้ถุงยางอนามัยยังมีอยู่น้อยมาก อีกทั้งลักษณะเฉพาะของถุงยางอนามัยแต่ละบริษัท และแต่ละชนิด อาจมีบทบาทสำคัญต่อการยอมรับถุงยางอนามัยและความพึงพอใจที่จะใช้ในประชากรกลุ่มจำเพาะนี้ ซึ่งอาจมีเหตุผลแตกต่างไปจากกลุ่มประชากรทั่วไป

ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงได้ศึกษากลุ่มหญิงบริการทางเพศที่ทำงานในสถานอาบอบนวดเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับการยอมรับที่จะใช้ถุงยางอนามัย 2 ชนิดที่มีลักษณะต่างกัน (ซึ่งจะกล่าวรายละเอียดไว้ในวิธีการ) และบ่งบอกถึงชนิดของถุงยางอนามัยที่กลุ่มประชากรตัวอย่างชอบและพอใจที่จะใช้ รวมทั้งเหตุผล ข้อมูลที่ได้นี้เป็นข้อมูลจากผู้บริโภคในแง่มุมที่มีความเฉพาะเจาะจงและน่าจะมีคุณค่าต่อการรณรงค์เพื่อส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มประชากรนี้

วิธีการ :

วิธีการศึกษานี้มีลักษณะเชิงพรรณนาแบบสังเกตการณ์ในกลุ่มหญิงบริการทางเพศ ซึ่งทำงานในสถานอาบอบนวด 2 แห่งในกรุงเทพฯ เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้เริ่มต้นด้วยการส่งคณะทำงานเข้าประชาสัมพันธ์รณรงค์ส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยในการทำงานของพนักงานหญิงในสถาน

* รองศาสตราจารย์ ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาบอบนวดทั้ง 2 แห่งนี้ อธิบายถึงขั้นตอน การศึกษาวิจัยและขอความร่วมมือ ดุงยางอนามัย 2 ชนิด ซึ่งมีคุณภาพตามข้อกำหนดคุณภาพขององค์การอนามัยโลก ถูกนำมาไว้ในสถานอาบอบนวดทั้ง 2 แห่ง ให้พนักงานสามารถเลือกใช้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ดุงยางอนามัยชนิดที่ 1 เป็นดุงยางอนามัยขนาดความกว้าง 49 มิลลิเมตร ความหนาปกติ และเคลือบด้วยสาร silicone เป็นสารหล่อลื่น ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกย่อว่า ชนิด S ดุงยางอนามัยชนิดที่ 2 เป็นดุงยางอนามัยขนาดความกว้าง 52 มิลลิเมตร ความหนาปกติ และเคลือบด้วยสารฆ่าเชื้อสุจิตที่มีชื่อว่า nonoxynol-9 ความเข้มข้นร้อยละ 4 ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกย่อว่าชนิด N-9 พนักงานในสถานอาบอบนวดทั้ง 2 แห่ง จะได้รับคำอธิบายเกี่ยวกับลักษณะของดุงยางอนามัยทั้ง 2 ชนิด โดยละเอียด

ผู้วิจัยคาดหมายว่าในระยะแรกของการศึกษา พนักงานหญิงเหล่านี้น่าจะใช้ดุงยางอนามัยทั้ง 2 ชนิดในระดับใกล้เคียงกันเพื่อเป็นการทดลองดูความแตกต่างของดุงยางอนามัยของโครงการวิจัย หลังจากระยะแรกนี้ผ่านไป พนักงานหญิงเหล่านี้จะสามารถเลือกได้ว่าดุงยางอนามัยชนิดใดใน 2 ชนิดนี้ เป็นชนิดที่ตนเองชอบและพอใจที่จะใช้มากกว่า ตัวเลขของจำนวนดุงยางอนามัยแต่ละชนิดที่ปรากฏในสัปดาห์สุดท้ายจะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความชอบ ความนิยมหรือความพอใจในดุงยางอนามัยชนิดนั้น

พนักงานในสถานอาบอบนวดทั้ง 2 แห่ง จะถูกคัดเลือกมาเป็นอาสาสมัครจำนวน 52 คน เพื่อเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้โดยความสมัครใจ โดยที่อาสาสมัครของโครงการจะมีคุณสมบัติดังนี้คือ ทำงานในอาชีพนี้มาอย่างน้อย 3 เดือน ตั้งใจทำงานที่สถานอาบอบนวดทั้ง 2 แห่งนี้ไปอีกอย่างน้อย 3 เดือน และเต็มใจที่จะร่วมมือในการตอบแบบสอบถามที่ได้จัดเตรียมไว้ในการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่สัมภาษณ์จะให้อาสาสมัครตอบแบบสอบถามก่อนเริ่มการศึกษา จากนั้นนัดมาสัมภาษณ์ 2 ครั้ง จนครบระยะเวลา 4 สัปดาห์ รวม 8 ครั้ง แบบสอบถามจะประเมินถึงชนิดของดุงยางอนามัยที่อาสาสมัครชอบและพอใจที่จะใช้ในการมีเพศสัมพันธ์รวมทั้งเหตุผลที่ชอบและพอใจ

อาสาสมัครจะได้รับแบบบันทึกการทำงานและถูกสอนให้บันทึกจำนวนครั้งของการร่วมเพศทางช่องคลอดและการร่วมเพศด้วยการใช้ปากของแต่ละวัน และบันทึกชนิดของดุงยางอนามัยที่ใช้ในการทำงานแต่ละครั้งโดยแยกกันตามประเภทของงาน เจ้าหน้าที่จะสอบถามแบบบันทึกการทำงานเพื่อยืนยันความถูกต้องกับอาสาสมัคร สัปดาห์ละ 2 ครั้ง และเก็บรวบรวมไว้เป็นข้อมูลของแต่ละคน

ผลการศึกษา

การศึกษานี้ได้อาสาสมัครร่วมโครงการจำนวน 52 คน จากสถานอาบอบนวด 2 แห่งในกรุงเทพฯ ตารางที่ 1 แสดงลักษณะพื้นฐานของอาสาสมัครซึ่งจะสังเกตเห็นว่าอาสาสมัครกลุ่มนี้เป็นสตรีอายุน้อย เป็นโสด และการศึกษาไม่เกินระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ในสัปดาห์ที่ผ่านมา อาสาสมัครร้อยละ 65 มีการร่วมเพศทางช่องคลอดจำนวนระหว่าง 6 ถึง 15 ครั้งต่อสัปดาห์ มีการใช้ดุงยางอนามัยใน

การร่วมเพศทางช่องคลอดร้อยละ 97.8 ของจำนวนครั้งของการร่วมเพศ การร่วมเพศด้วยการใช้ปากซึ่งเป็นพฤติกรรมทางเพศที่พบบ่อยในกลุ่มนี้มีการใช้ถุงยางอนามัยประมาณร้อยละ 65.3 อาสาสมัครทั้งหมดปฏิเสธการร่วมเพศทางทวารหนักในการให้บริการ

ผลจากการสัมภาษณ์ก่อนการศึกษาพบว่า ลักษณะของถุงยางอนามัยที่อาสาสมัครกลุ่มนี้ชอบมากที่สุดคือ ถุงยางอนามัยที่มีความหล่อลื่นที่ดี (ร้อยละ 80.7 ของคำตอบ) ลักษณะอื่นๆที่ชอบคือ ถุงยางอนามัยที่มีความบาง ทนทาน และสามารถป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 63.5, 19.2 และ 19.2 ของคำตอบ ตามลำดับ) ในกรณีของการร่วมเพศด้วยการใช้ปาก อาสาสมัครจะชอบถุงยางอนามัยที่ไม่มีรส และไม่มีการเหน็บ (ร้อยละ 34.6 และ 15.4 ของคำตอบ ตามลำดับ) การแจกถุงยางอนามัยให้ใช้โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญน้อยที่สุดที่อาสาสมัครกลุ่มนี้จะเลือกใช้ถุงยางอนามัยชนิดนั้น (ร้อยละ 7.7 ของคำตอบ)

จากการศึกษาเป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์พบว่า อัตราการใช้ถุงยางอนามัยระหว่างการทำงานของอาสาสมัครทั้งหมดเท่ากับร้อยละ 97.6 ของจำนวนครั้งของการร่วมเพศช่องคลอด และเท่ากับร้อยละ 64.0 ของจำนวนครั้งของการร่วมเพศโดยใช้ปาก ซึ่งอยู่ในสัดส่วนเดียวกับอัตราการใช้ถุงยางอนามัยที่สัมภาษณ์อาสาสมัครไว้ก่อนเริ่มโครงการ

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบอัตราการใช้ถุงยางอนามัยระหว่างสัปดาห์แรกกับสัปดาห์สุดท้ายโดยจำแนกตามชนิดของถุงยางอนามัยและลักษณะการร่วมเพศ ซึ่งพบว่าอาสาสมัครชอบที่จะเลือกใช้ถุงยางอนามัยชนิด N-9 สำหรับการร่วมเพศทางช่องคลอดมากกว่าถุงยางอนามัยชนิด S

อัตราการใช้ถุงยางอนามัยชนิด N-9 ในสัปดาห์แรกเท่ากับร้อยละ 62.9 ของจำนวนการใช้ถุงยางอนามัย และได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 76.1 ในสัปดาห์ที่ 4 ถ้าคิดเทียบเป็นอัตราส่วนของการใช้ถุงยางอนามัยชนิด N-9 ต่อชนิด S จะสังเกตว่าอัตราส่วนเท่ากับ 2.1 : 1 ในสัปดาห์แรก และเพิ่มเป็นเท่ากับ 3.8 : 1 ในสัปดาห์ที่ 4 ในกรณีเลือกใช้ถุงยางอนามัยสำหรับการร่วมเพศทางปาก อัตราการใช้ถุงยางอนามัยชนิด N-9 ในสัปดาห์แรกเท่ากับร้อยละ 40.7 ของจำนวนการใช้ถุงยางอนามัย และได้ลดลงเป็นร้อยละ 30 ในสัปดาห์ที่ 4 ถ้าคิดเทียบเป็นอัตราส่วนของการใช้ถุงยางอนามัยชนิด N-9 ต่อชนิด S สำหรับการร่วมเพศทางปากจะสังเกตว่าอัตราส่วนเท่ากับ 1 : 1.4 ในสัปดาห์แรกและลดลงเป็นเท่ากับ 1 : 2.2 ในสัปดาห์ที่ 4

ถ้าพิจารณาการใช้ถุงยางอนามัยแต่ละชนิดของอาสาสมัครแต่ละคนโดยถือว่าอาสาสมัครที่ใช้ถุงยางอนามัยชนิด N-9 ในอัตราที่มากกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนครั้งการใช้ถุงยางอนามัยสำหรับการร่วมเพศทางช่องคลอด เป็นเครื่องบ่งชี้ว่าอาสาสมัครชอบถุงยางอนามัยชนิด N-9 ซึ่งข้อมูลในตารางที่ 3 ได้แสดงให้เห็นว่าในสัปดาห์แรกอาสาสมัคร 17 ราย เป็นอาสาสมัครที่ชอบถุงยางอนามัยชนิด N-9 และเพิ่มจำนวนเป็น 33 ราย ในสัปดาห์ที่ 4 โดยที่อาสาสมัครที่ชอบถุงยางอนามัยชนิด N-9 ในสัปดาห์แรกทั้งหมดยังคงสภาพความชอบที่จะใช้ถุงยางอนามัยชนิด N-9 จนถึงสุดสิ้นการศึกษา

ตารางที่ 4 แสดงเหตุผลที่อาสาสมัครชอบใช้ถุงยางอนามัยชนิด N-9 สำหรับการร่วมเพศทางช่องคลอด เหตุผลสำคัญที่สุดคือ ความหล่อลื่นที่ดีของถุงยางอนามัยชนิด N-9 ซึ่งสังเกตเห็นได้ชัดยิ่งขึ้นในสัปดาห์ที่ 4 คือร้อยละ 84.6 ของอาสาสมัครได้ให้คำตอบนี้ในแบบสัมภาษณ์ คุณสมบัติของถุงยางอนามัยที่มีขาม่าเชื้ออสุจิ เป็นเหตุผลสำคัญข้อหนึ่งของความชอบที่มีต่อถุงยางอนามัยชนิดนี้ โดยอาสาสมัครจำนวนครึ่งหนึ่งระบุเหตุผลนี้เป็นเหตุผลของความชอบถุงยางอนามัยชนิด N-9 แต่เหตุผลนี้ลดความสำคัญลงในสัปดาห์ที่ 4 ขณะที่มีการระบุเหตุผลอื่นที่ชอบถุงยางอนามัยชนิด N-9 มากขึ้น คือ ความบางของถุงยางอนามัย ความทนทาน และความรู้สึกสบายในการใช้ ส่วนการร่วมเพศทางปากนั้น เหตุผลที่เลือกใช้ถุงยางอนามัยชนิด S เนื่องจากไม่มีรสขมและไม่มีการเหนียว

ในกรณีที่อาสาสมัครให้บริการทางเพศโดยไม่ได้ใช้ถุงยางอนามัย จากการสัมภาษณ์พบว่าสาเหตุส่วนมากเกิดจากลูกค้าที่มารับบริการทางเพศโดยคิดเป็นร้อยละ 71.7 ของคำตอบที่ได้รับ กล่าวคือ ร้อยละ 53.8 เกิดจากลูกค้าปฏิเสธไม่ยอมใช้ถุงยางอนามัย ร้อยละ 10.2 เกิดจากอวัยวะเพศของลูกค้าไม่แข็งตัว และร้อยละ 7.7 เกิดจากการหลังเร็วของลูกค้า ประมาณ 1 ใน 4 ของการสัมภาษณ์อาสาสมัครไม่ระบุเหตุผลของการไม่ได้ใช้ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศ

วิจารณ์ :

ในส่วนของการป้องกันการระบาดของโรคมุขุมกันบกพร่อง หญิงบริการทางเพศเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักกลุ่มหนึ่งของการรณรงค์การใช้ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศในการประกอบอาชีพ ซึ่งการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มนี้ส่วนมากขึ้นกับความร่วมมือของลูกค้าที่มารับบริการทางเพศ แต่ในอีกแง่มุมหนึ่งหญิงกลุ่มนี้โดยตัวเธอเอง ควรมีโอกาสเลือกชนิดของถุงยางอนามัยที่ตนเองพอใจและชอบที่จะใช้ เพื่อให้เกิดความเต็มใจที่จะใช้ถุงยางอนามัยในอาชีพของเธออย่างสม่ำเสมอ ผลการศึกษาที่ผ่านมาในกลุ่มหญิงบริการทางเพศซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สนับสนุนว่าการใช้ถุงยางอนามัยร่วมกับขาม่าเชื้ออสุจิเป็นวิธีการป้องกันที่เหมาะสมและสามารถลดการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ และอาจลดการติดต่อโรคมุขุมกันบกพร่องได้ด้วย ถุงยางอนามัยชนิดเคลือบขาม่าเชื้ออสุจิที่มีจำหน่ายในท้องตลาดจึงเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งที่ประชากรในกลุ่มเสี่ยงสูงสามารถเลือกใช้ถุงยางอนามัยร่วมกับขาม่าเชื้ออสุจิในเวลาเดียวกัน แต่ยังไม่มีการศึกษาที่สามารถยืนยันว่าการเพิ่มขาม่าเชื้ออสุจิเข้ากับถุงยางอนามัยจะมีผลกระทบเช่นไรต่อความชอบที่จะใช้ถุงยางอนามัยชนิดนั้นและยอมรับที่จะใช้มันอย่างสม่ำเสมอ

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ในการร่วมเพศทางช่องคลอด ถุงยางอนามัยชนิดเคลือบขาม่าเชื้ออสุจิ ถูกเลือกใช้บ่อยกว่าถุงยางอนามัยชนิดธรรมดา ความรู้สึกหล่อลื่นที่ดีเป็นเหตุผลสำคัญที่สุดที่อาสาสมัครกลุ่มนี้ชอบและเลือกใช้ถุงยางอนามัยชนิดเคลือบขาม่าเชื้ออสุจิ ทั้งนี้เป็นเพราะสตรีกลุ่มนี้มักจะมี

ช่องคลอดที่แห้งเนื่องจากการร่วมเพศที่เกิดขึ้นไม่มีการตอบสนองทางเพศและมีการสวนล้างช่องคลอดทุกครั้งที่ยร่วมเพศเสร็จ จึงทำให้คุณลักษณะของถุงยางอนามัยที่มีความรู้สึกหล่อลื่นที่ดีเป็นที่ต้องการและนิยมใช้ ซึ่งทำให้สตรีกลุ่มนี้รู้สึกสบายขึ้น ไม่เจ็บปวด หรือไม่มีการเสียดสีที่รุนแรงในระหว่างการร่วมเพศ การเคลือบยาฆ่าเชื้อโดยตัวมันเองเป็นเหตุผลสำคัญรองลงมาที่ทำให้สตรีกลุ่มนี้เลือกใช้ถุงยางอนามัยชนิด N-9 โดยเฉพาะในสัปดาห์แรกและลดความสำคัญลงในสัปดาห์ที่ 4 ซึ่งน่าจะบ่งบอกว่า การเคลือบยาฆ่าเชื้อจะส่งผลต่อการเลือกใช้ถุงยางอนามัยเฉพาะในระยะแรกเท่านั้น คุณสมบัติสำคัญที่จะทำให้สตรีกลุ่มนี้คงใช้ถุงยางอนามัยชนิด N-9 จึงเป็นความรู้สึกหล่อลื่นที่ดี ซึ่งเห็นได้ชัดเจนจากเหตุผลที่เลือกใช้ในสัปดาห์ที่ 4 เหตุผลอื่นที่ชอบถุงยางอนามัยชนิด N-9 คือความบางของถุงยางอนามัยที่สตรีกลุ่มนี้รับรู้ได้ เหตุผลนี้มีข้อที่น่าสนใจ เนื่องจากถุงยางอนามัยทั้ง 2 ชนิดที่ใช้ในการศึกษามีความหนาเท่ากัน แต่มีความแตกต่างกันใน 2 จุดคือ ถุงยางอนามัยชนิด N-9 มีขนาดกว้างกว่าถุงยางอนามัยชนิดธรรมดาเล็กน้อย (52 มิลลิเมตร และ 49 มิลลิเมตร ตามลำดับ) และยาฆ่าเชื้อที่เคลือบถุงยางอนามัยชนิด N-9 มีคุณสมบัติเป็นสารหล่อลื่นที่ดี ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าถุงยางอนามัยที่มีขนาดกว้างและมีสารหล่อลื่นที่ดี จะมีผลให้สตรีรู้สึกถึงความหนาของถุงยางอนามัยนั้นมีความบางกว่าที่เป็นจริง ซึ่งความรู้สึกนี้อาจเกิดขึ้นในผู้ชายที่สวมถุงยางอนามัยในลักษณะนี้ก็เป็นได้ ซึ่งเป็นจุดที่น่ามีการศึกษาเพิ่มเติม

จากการศึกษาน่าจะสรุปได้ว่าถุงยางอนามัยที่สตรีที่มีอาชีพเป็นหญิงบริการชอบและเลือกใช้ควรมีคุณสมบัติดังนี้คือ มีความหล่อลื่นที่ดี บางและทนทาน การเพิ่มยาฆ่าเชื้อที่เคลือบถุงยางอนามัยมีผลต่อการเลือกใช้เฉพาะในระยะแรก

พฤติกรรมเสี่ยงอย่างอื่นของสตรีกลุ่มนี้คือ การร่วมเพศด้วยการใช้ปาก ถึงแม้ว่าจะมีการใช้ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศลักษณะนี้ค่อนข้างสูง แต่ก็ยังต่ำกว่าอัตราการใช้ในการร่วมเพศทางช่องคลอด ซึ่งเป็นจุดที่ควรจะมีการส่งเสริมและรณรงค์ให้ทราบว่าพฤติกรรมนี้มีความเสี่ยงเช่นเดียวกับการร่วมเพศทางช่องคลอด ชนิดของถุงยางอนามัยที่สตรีกลุ่มนี้เลือกและชอบใช้ในการร่วมเพศด้วยการใช้ปากจะแตกต่างกับการร่วมเพศทางช่องคลอด ถุงยางอนามัยชนิดธรรมดาจะถูกเลือกใช้มากกว่า โดยให้เหตุผลของความชอบที่เลือกใช้ว่า ถุงยางอนามัยชนิดธรรมดาไม่มีรสขมและไม่มีการฉีก อย่างไรก็ตาม ในสตรีกลุ่มนี้ชอบและเลือกใช้ถุงยางอนามัยชนิดเคลือบยาฆ่าเชื้อให้เหตุผลว่า ชอบในความบางของถุงยางอนามัยและความหล่อลื่นที่ดีของมัน จากการศึกษาพอสรุปได้ว่า ถุงยางอนามัยที่สตรีกลุ่มนี้ชอบและเลือกใช้ในการร่วมเพศด้วยการใช้ปาก ควรมีคุณสมบัติดังนี้คือ ไม่มีรสขม ไม่มีกลิ่น มีความบางและมีความหล่อลื่นที่ดี คณะผู้วิจัยยังมีข้อเสนอแนะว่า ถุงยางอนามัยที่จะส่งเสริมให้ใช้กันในกลุ่มประชากรที่อยู่ในธุรกิจเพศพาณิชย์นั้น ควรเป็นถุงยางอนามัยที่สามารถใช้เฉพาะกับพฤติกรรมร่วมเพศแต่ละประเภท หรือถุงยางอนามัยแบบที่มีคุณสมบัติซึ่งเหมาะสมกับพฤติกรรมเสี่ยงทุกประเภท และถุงยางอนามัยชนิดเคลือบยาฆ่าเชื้อควรมีข้อความบนซองบรรจุว่าไม่แนะนำให้ใช้กับการร่วมเพศด้วยการใช้ปาก

จากการสัมภาษณ์ในแนวลึกพบว่า สตรีกลุ่มนี้ต้องการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีการร่วมเพศแต่ในชีวิตจริงไม่เคยเกิดขึ้นได้เลย อัตราการใช้ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศทางช่องคลอดจากการสัมภาษณ์ก่อนเริ่มการศึกษา ไม่มีความแตกต่างกับอัตราการใช้ที่เกิดขึ้นในระหว่างการศึกษาซึ่งน่าจะแสดงว่า ชนิดของถุงยางอนามัยไม่มีผลกระทบต่อการเพิ่มอัตราการใช้ในสตรีกลุ่มนี้ ถ้าพิจารณาถึงเหตุผลที่ไม่ใช้ถุงยางอนามัยก็จะพบว่าสาเหตุส่วนมากเกิดจากฝ่ายชายที่มาใช้บริการ การปฏิเสธที่จะใช้ถุงยางอนามัยของฝ่ายชายเป็นเหตุผลสำคัญที่สุด เหตุผลรองลงมาคืออวัยวะเพศชายไม่แข็งตัว ดังนั้นการรณรงค์เพื่อเพิ่มอัตราการใช้ถุงยางอนามัยในสตรีกลุ่มนี้ควรกระทำกับทั้ง 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายหญิงบริการและฝ่ายชายที่มาใช้บริการ

สรุป

ถุงยางอนามัยที่หญิงบริการทางเพศชอบและเลือกใช้ควรมีคุณลักษณะดังนี้คือ มีความหล่อลื่นที่ดี บางและทนทาน การเคลือบยาฆ่าเชื้ออสุจิเพิ่มเติมมีผลกระทบต่อการใช้เฉพาะในช่วงแรกของการตัดสินใจไม่ใช่คุณสมบัติที่เป็นเหตุผลของการคงใช้ สำหรับถุงยางอนามัยที่ใช้กับการร่วมเพศด้วยการใช้ปากควรมีคุณลักษณะเพิ่มเติมคือ ไม่มีรสและไม่มีการฉีกขาด ถุงยางอนามัยที่มีคุณลักษณะเฉพาะเจาะจงกับพฤติกรรมทางเพศแต่ละประเภท หรือถุงยางอนามัยที่มีคุณลักษณะเหมาะสมกับพฤติกรรมทางเพศได้ทุกประเภท ควรมีการพิจารณาในด้านการออกแบบและผลิตถุงยางชนิดใหม่หรือนำไปใช้ในการรณรงค์และส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยในประชากรกลุ่มนี้ การศึกษานี้เป็นการศึกษาถึงความชอบต่อชนิดของถุงยางอนามัยของสตรีอาชีพหญิงบริการในทัศนะของสตรีด้านเดียว จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงความชอบในทัศนะของฝ่ายชายในสภาพการใช้ในลักษณะเดียวกันเพื่อที่จะสามารถนำข้อมูลที่ได้มาร่วมพิจารณาเพื่อใช้ประโยชน์ในการเพิ่มอัตราการใช้ถุงยางอนามัยในอนาคต

ตารางที่ 1 ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มอาสาสมัคร

ลักษณะพื้นฐาน	จำนวนร้อยละ (อาสาสมัคร 52 คน)
อายุ (ปี)	
< 20	57.7
20-24	32.7
25+	9.6
การศึกษา	
ไม่ได้ศึกษา	3.8
ระดับประถมศึกษา	82.7
ระดับมัธยมศึกษา	13.5
สถานภาพสมรส	
โสด	69.2
สมรส	5.8
อื่นๆ	25.0
จำนวนบุตร	
0	86.5
1+	13.5
จำนวนชายที่มารับบริการเฉลี่ยต่อสัปดาห์	
0-5	21.6
6-10	32.6
11-15	32.6
15+	13.6
อัตราการใช้ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศทางช่องคลอด*	97.8
อัตราการใช้ถุงยางอนามัยในการร่วมเพศด้วยการใช้ปาก*	65.3

*ของจำนวนการร่วมเพศในสัปดาห์ที่ผ่านมา

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการใช้ถุงยางอนามัยระหว่างสัปดาห์ที่ 1 กับสัปดาห์ที่ 4

	สัปดาห์ที่ 1 (ร้อยละ)	สัปดาห์ที่ 4 (ร้อยละ)
การร่วมเพศทางช่องคลอด		
จำนวนครั้งทั้งหมด	604	700
จำนวนครั้งของการใช้ถุงยางอนามัย	578 (97.2)	690 (98.5)
จำนวนครั้งของการใช้ถุงยางอนามัยชนิด N-9	369 (62.9)	525 (76.1)
จำนวนครั้งของการใช้ถุงยางอนามัยชนิดธรรมดา	164 (27.9)	137 (19.9)
จำนวนครั้งของการใช้ถุงยางอนามัยชนิดอื่น	54 (9.2)	28 (4.0)
การร่วมเพศด้วยการใช้ปาก		
จำนวนครั้งทั้งหมด	365	463
จำนวนครั้งของการใช้ถุงยางอนามัย	264 (72.0)	293 (63.3)
จำนวนครั้งของการใช้ถุงยางอนามัยชนิด N-9	107 (40.7)	88 (30.0)
จำนวนครั้งของการใช้ถุงยางอนามัยชนิดธรรมดา	147 (55.5)	197 (67.2)
จำนวนครั้งของการใช้ถุงยางอนามัยชนิดอื่น	10 (3.8)	8 (2.7)

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบอาสาสมัครที่ชอบใช้ถุงยางอนามัยชนิด N-9 ในการร่วมเพศทางช่องคลอด ระหว่างสัปดาห์ที่ 1 และสัปดาห์ที่ 4

ความชอบที่จะใช้ (ร้อยละของการใช้)	จำนวนอาสาสมัคร (52 คน)	
	สัปดาห์ที่ 1	สัปดาห์ที่ 4
0-75	35	19
76-100	17	33

χ^2 test $p < 0.0016$

ตารางที่ 4 ร้อยละของเหตุผลที่ชอบใช้ถุงยางอนามัยชนิด N-9 ในการร่วมเพศทางช่องคลอด ระหว่างสัปดาห์ที่ 1 และสัปดาห์ที่ 4

เหตุผล	ร้อยละ	
	สัปดาห์ที่ 1	สัปดาห์ที่ 4
1. มีความหล่อลื่นที่ดี	75.0	84.6
2. เคลือบยาฆ่าเชื้ออสุจิ	46.2	19.2
3. บาง	21.1	19.2
4. ทนทาน	9.6	7.7
5. รู้สึกสบาย	3.8	3.8

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

กิตติคุณประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก The special program of research, development and research training in human reproduction, World Health Organization.

เอกสารอ้างอิง

Cates W Jr, Stone KM.

1992 **Family planning, sexually transmitted diseases and contraceptive choice: A literature update-part I.** Fam Plann Perspect; 24 : 75-84.

Centers for Disease Control and Prevention.

1993 **Update : Barrier protection against HIV infection and other sexually transmitted disease.** MMWR; 42 : 589-597.

Niruthisard S, Roddy RE, Chutivongse S.

1992 **Use of nonoxynol-9 and reduction in rate of gonococcal and chlamydial cervical infections.** Lancet; 339 : 1371-1375.

Editorial.

1992 **Multipurpose spermicides.** Lancet; 340 : 211-212.

Zekeng L, Feldblum PJ, Oliver RM, Kaptue L.

1993 **Barrier contraceptive use and HIV infection among high-risk women in Cameroon.** AIDS; 7 : 725-731.